

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

NPRU
Nakhon Pathom
NAKHON
PATHOM
RAJABHAT
UNIVERSITY
มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครปฐม

วิชา 9912105

การจัดการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ในองค์กร

อาจารย์ ดร.มาริษา สุธิตวนิช สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

บทที่ 1

แนวคิดองค์การและการจัดการ

แนวคิดองค์การและการจัดการ

NPRU
Nakhon Pathom
Rajabhat University

ความหมายขององค์การ

NPRU
Nakhon Pathom

Rajabhat University

วิคเตอร์ เอ ทอมป์สัน: องค์การเป็นการผนึก
กำลังผู้เชี่ยวชาญจำนวนมากอย่างมีเหตุผลยิ่ง
และไม่ยึดความสัมพันธ์ส่วนตัว เพื่อร่วมมือให้
บรรลุเป้าหมายขององค์การที่ประกาศไว้

เชสเตอร์ ไอ บาร์นาร์ด: องค์การเป็น
ระบบกิจกรรมของบุคคลที่ประสานงาน
หรือรวมกำลังของคนสองคนหรือมากกว่า
นั้น

พยอม วงศ์สารศรี: องค์การ คือ การรวมตัว
ของคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีจุดมุ่งหมาย
ร่วมกันในการทำกิจกรรมหรืองานอย่างใด
อย่างหนึ่ง โดยอาศัยกระบวนการจัดโครงสร้าง
ของกิจกรรมหรืองานนั้นออกเป็นประเภทต่าง
ๆ เพื่อแบ่งงานให้สมาชิกในองค์การ
ดำเนินการปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย

อี ไวท์ บัคเค: องค์การเป็นระบบที่ต่อเนื่องของการใช้ประโยชน์
ถ่ายโอน หลอมรวมกิจกรรมมนุษย์ ซึ่งถูกจำแนกและประสานกัน
ให้เข้ากับทรัพยากรต่างๆ เพื่อเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อ
แก้ปัญหอันเป็นหน้าที่ซึ่งตอบสนองความต้องการของบุคคลที่
สัมพันธ์กับคนอื่นหรือทรัพยากรอื่นในสภาพแวดล้อมใด
สภาพแวดล้อมหนึ่ง

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ: องค์การเป็นการ
รวบรวมการทำงานของคน เพื่อให้บรรลุ
จุดมุ่งหมาย หรือเป็นระบบการบริหารจัดการที่มี
การออกแบบและการดำเนินงานให้บรรลุ
วัตถุประสงค์หรือเป็นกลุ่มของบุคคลที่ทำงาน
ร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน

สรุปความหมายขององค์การ

- องค์การมีลักษณะสำคัญร่วมกันหลายประการ คือ
 1. เป็นกิจกรรมรวมหมู่ที่มีเป้าหมายและซับซ้อน
 2. เป็นความสัมพันธ์ในลักษณะทฤษฎีภูมิ หรือไม่ยึดติดความสัมพันธ์ส่วนตัว
 3. มีจุดมุ่งหมายเฉพาะและจำกัด
 4. เป็นกิจกรรมความร่วมมือที่สนับสนุนซึ่งกันและกัน
 5. ถูกผนวกเข้ากับระบบสังคมที่ใหญ่กว่า
 6. ให้บริการและผลิตสินค้าให้แก่สังคมที่เป็นสภาพแวดล้อม
 7. ต้องอาศัยการแลกเปลี่ยนกับสภาพแวดล้อม

ประเภทขององค์การ

- การจำแนกองค์การโดยยึดโครงสร้าง (สมคิด บางโม, 2538)
- แบ่งออกเป็น 2 แบบ ดังนี้

1. องค์การแบบเป็นทางการ
(formal organization)

2. องค์การแบบไม่เป็นทางการ
(informal organization)

ความหมายของการจัดการ

NPRU
Nakhon Pathom

Rajabhat University

เดเรค เฟรช และ ฮีทเธอร์

สวาร์ด (Derak French and Heather Seward) ได้ให้ความหมาย การจัดการ หมายถึง “กระบวนการกิจกรรมหรือการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในอันที่จะเชื่อมั่นได้ว่า กิจกรรมต่าง ๆ ดำเนินไปในแนวทางที่จะบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

อองรี ฟาโยล์ (Fayol, 1949) ได้กล่าวถึงการจัดการว่าเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอน คือ การวางแผน การจัดองค์กร การบังคับบัญชา การประสานงาน และการควบคุม

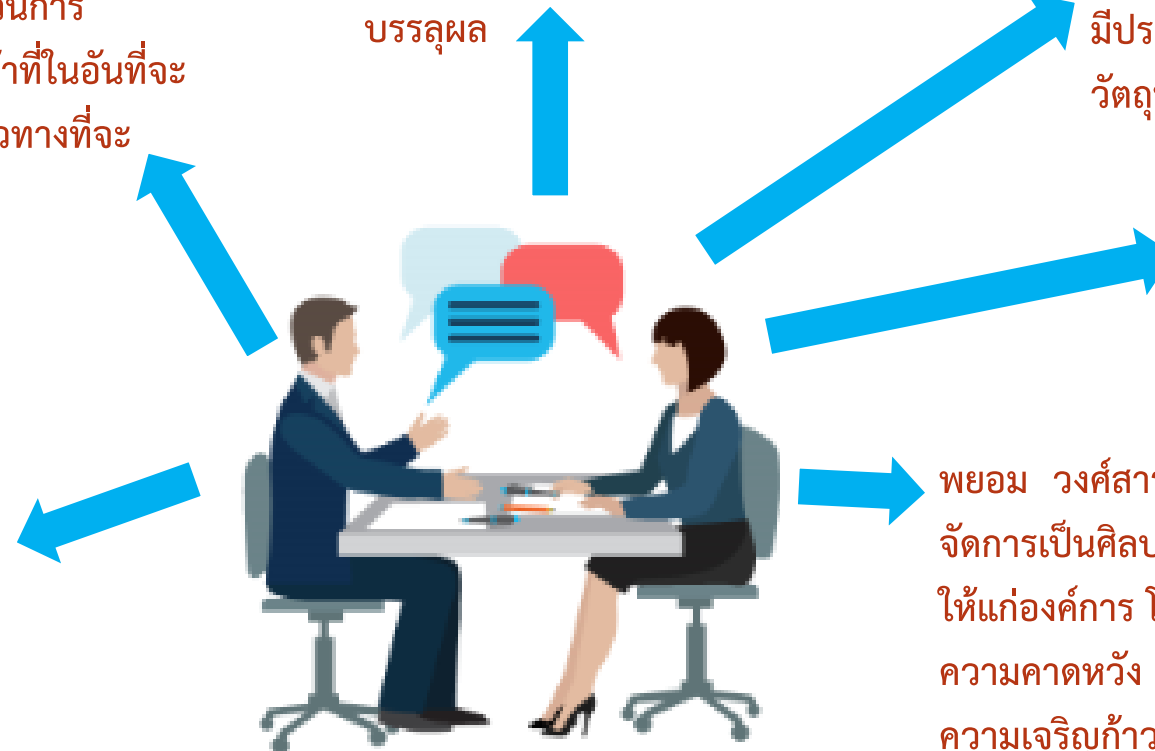
วาร์เรน บี. บราวน์ (Warren B. Brown)

ให้ความหมาย การบริหาร คือ งานของผู้นำที่ใช้ทรัพยากรบริหารทั้งปวงที่มีอยู่ในหน่วยงาน เพื่อให้เป้าหมายที่กำหนดไว้บรรลุผล

พิมลจรรย์ นามวัฒน์ ให้ความหมาย การบริหารคือ การประสมประสานทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ซุบ กาญจนประการ ให้ความหมาย การบริหาร หมายถึง การทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันปฏิบัติการให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

พยอม วงศ์สารศรี ได้ให้คำจำกัดความ “การจัดการเป็นศิลปะของการใช้บุคคลอื่นทำงานให้แก่องค์กร โดยการตอบสนองความต้องการ ความคาดหวัง และจัดโอกาสให้เขาเหล่านั้นมีความเจริญก้าวหน้าในการทำงาน”

สรุปความหมายของการจัดการ

- การจัดการ ก็คือกระบวนการ กิจกรรมหรือการศึกษาต่าง ๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในการทำให้องค์กรธุรกิจประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ และดำเนินไปในแนวทางที่จะบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน้าที่อื่นที่จะสร้างและรักษาไว้ซึ่งสภาวะที่จะเอื้ออำนวยต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ ด้วยความพยายามร่วมกันของกลุ่มบุคคล ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน 5 ขั้นตอน เริ่มจาก การวางแผน การจัดการองค์การ การบังคับบัญชาสั่งการ การประสานงานและการควบคุม เป็นเครื่องมือสำคัญ โดยมีทักษะของผู้บริหารหรือเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จ

การจัดการเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์

NPRU
Nakhon Pathom
Rajabhat University

ศาสตร์

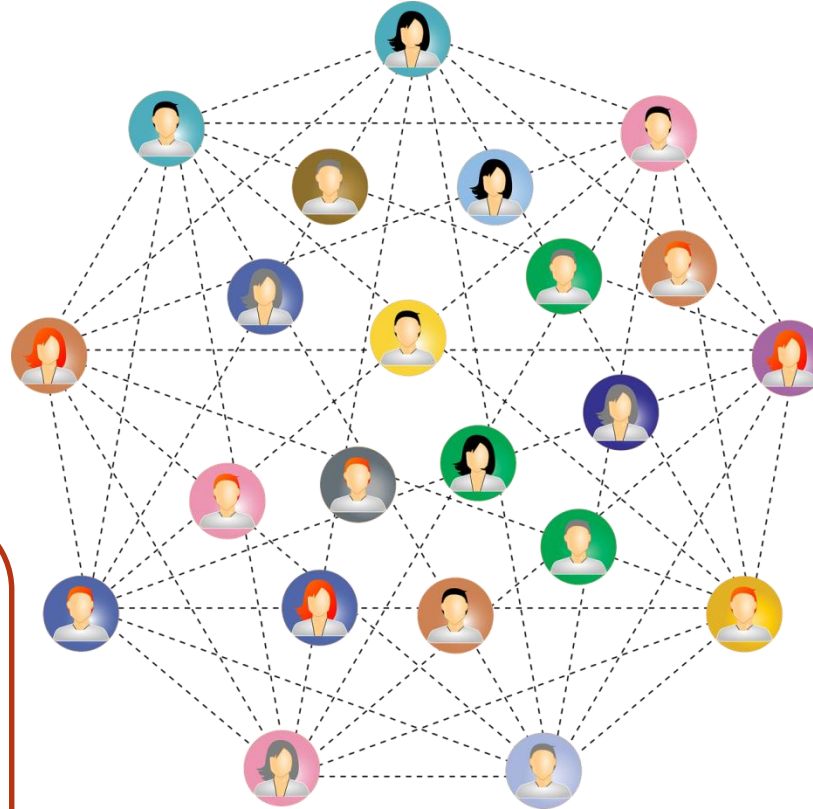

ศิลป์

แนวคิดองค์การ

องค์การ ถือเป็นสิ่งที่มีความเกี่ยวข้องและมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกคน ไม่ว่าจะเป็นสถานะของสมาชิกในองค์การหนึ่งๆ หรือในสถานะผู้ซื้อสินค้าหรือรับบริการจากองค์การใดๆ ในสังคม

การศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎี และการออกแบบองค์การ จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับบุคคลทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลในระดับบริหาร ซึ่งหากมีความรู้ ความเข้าใจถึงแนวคิดและทฤษฎีองค์การ เชื่อว่าจะสามารถบริหารและจัดการให้องค์การ มีผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดและทฤษฎีองค์การ มีผู้ศึกษาและให้นิยามขององค์การไว้อย่างหลากหลาย อาทิเช่น “องค์การ คือ การรวมตัวของคนตั้งแต่สองคนขึ้นไป เพื่อดำเนินกิจกรรมใดๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้” (ดร. ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์) หรือ “สิ่งที่มีอยู่ในสังคม มีการจัดตั้งขึ้นอย่างมีเป้าหมาย มีการออกแบบระบบโครงสร้างและระบบกิจกรรมที่มีการประสานงานกัน และมีการเชื่อมโยงสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอก” (Richard L. Daft) เป็นต้น

นิตยา เงินประเสริฐศรี ได้จัดแบ่งทฤษฎีองค์การออกเป็น 3 สำนัก คือ

1

สำนักทฤษฎีองค์การสมัยดั้งเดิม

2

สำนักทฤษฎีองค์การเน้นมนุษยสัมพันธ์

3

สำนักระบบและสถานการณ์

ยุทธศาสตร์ 3Rs

การปรับความคิดความเข้าใจ (Rethinking)

การปรับกระบวนการทำงาน (Reengineering)

การปรับโครงสร้าง (Restructuring)

**ลักษณะของ
องค์การ
สมัยใหม่หรือ
5's Model
(เสน่ห์ จัยโต)**

1

• องค์การจิ๋วแต่แจ๋วคุณภาพ (Small)

2

• องค์การฉลาดทรงภูมิปัญญา (Smart)

3

• องค์การยิ้มแย้มเปี่ยมน้ำใจ (Smile)

4

• องค์การร่วมมือไร้ความขัดแย้ง (Smooth)

5

• องค์การทำเรื่องยากให้ง่ายและเร็ว (Simplify)

แนวคิดการจัดการ

- องค์การ มีลักษณะสำคัญร่วมกันหลายประการไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมรวมหมู่ที่มีเป้าหมายและซับซ้อน เป็นความสัมพันธ์ในลักษณะทฤษฎีภูมิ หรือไม่ยึดติด ความสัมพันธ์ส่วนตัว มีจุดมุ่งหมายเฉพาะและจำกัด เป็นกิจกรรมความร่วมมือที่สนับสนุนซึ่งกันและกัน ถูกผนวกเข้ากับระบบสังคมที่ใหญ่กว่า ให้บริการและผลิตสินค้าให้แก่สังคมที่เป็นสภาพแวดล้อม และต้องอาศัยการแลกเปลี่ยนกับสภาพแวดล้อมโดยมีประเภทขององค์การแบ่งออกเป็น 2 แบบ องค์การแบบเป็นทางการ องค์การแบบไม่เป็นทางการ

- จงตอบคำถามต่อไปนี้
- 1. จงอธิบายความหมายขององค์การ
- 2. จงอธิบายประเภทขององค์การพร้อมยกตัวอย่างองค์การชั้นนำที่รู้จักประกอบ
- 3. จงอธิบายความหมายของการจัดการ
- 4. จงอธิบายการจัดการเป็นทั้งศาสตร์และศิลปะ
- 5. จงอธิบายแนวคิดองค์การ

6. จงอธิบายแนวคิดการจัดการ
7. จงอธิบายการออกแบบองค์การ
8. จงอธิบายรูปแบบขององค์การ
9. จงอธิบายลักษณะองค์การสมัยใหม่
10. จงแสดงความคิดเห็น การจัดการองค์การสมัยใหม่ ตามความคิดของท่าน

ใบงาน/ช่องทางการส่งงาน

- ให้นักศึกษาค้นคว้าองค์กรชั้นนำที่เป็นที่รู้จักคนละ 1 องค์กร
- โดยค้นคว้าตามหัวข้อดังนี้
 1. ประวัติพื้นฐานขององค์กร
 2. รูปแบบการดำเนินธุรกิจ
 3. การบริหารจัดการองค์กร
 4. บริษัทคู่แข่งของธุรกิจ
 5. แนวโน้มขององค์กรในอนาคต
- ส่งงานที่ webmail: marisa@webmail.npru.ac.th

อาจารย์ ดร.มาริษา สุจิตวนิช
สาขาวิชานิติศาสตร์
คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม